

COLUMNS

de Volkskrant

ONTDEK HET NU >

de Volkskrant

INTERVIEW MENNA LAURA MEIJER

Menna Laura Meijer, over haar film over de groeiende coaching-industrie: 'Het leven is in de basis kut'

Beeld uit de documentaire *Nu verandert er langzaam iets*.

In *Nu verandert er langzaam iets* legt Meijer genadeloos bloot hoe ver Nederlanders (maar eigenlijk: alle westerlingen) bereid zijn te gaan in hun eeuwige zoektocht naar geluk.

Bor Beekman 20 maart 2019, 17:23

V
Live

☰
Editie

↗
Best gelezen

🔍
Zoeken

⋮
Service

Ik denk dat er meer redenen zijn om mijn film niet te zien dan wel', zegt Menna Laura Meijer. Leuke quote voor op de filmposter van haar nieuwe documentaire, *Nu verandert er langzaam iets*, bekroond op documentairefestival Idfa. De 54-jarige Rotterdamse regisseur grinnikt. Ze is niet de beste verkoper van haar eigen werk, weet ze. 'Ik méén het ook, als ik zoiets zeg. Ik vind mezelf heus wel goed in wat ik doe. Waanzinnig goed zelfs, voor mezelf en voor de mensen met wie ik werk. Maar als andere mensen zeggen: ja, maar we gaan tóch niet naar jouw film, begrijp ik dat zo goed. Het verbaast me altijd: de mensen die dan in zo'n zaal gaan zitten. Serieus. Dat je denkt: *Jesus fuck*, honderd-en-vijf minuten naar zo'n film kijken... Verbazingwekkend.'

Ik zou zeggen: als je het Nederland van nu wil zien, móét je naar de bioscoop voor *Nu verandert er langzaam iets*.

'Ja, zou kunnen. Hmm. Maar elke Nederlandse documentaire, ook een slechte, geeft je een beeld van Nederland op een bepaald moment.'

Maar als je er nu één moet zien, roep ik: deze.

'Ik weet het niet. Het kan. Ik ben net terug uit Amerika, waar ze vinden dat de film ook over hen gaat. Bizar. Toen we eraan begonnen dacht ik: o God, dit is de meest Nederlandse film ever.'

Nu verandert er langzaam iets (internationale titel: *Now Something Is Slowly Changing*) bestaat uit aaneengeschakelde opnamen van therapie- en coachingsessies. Van de eerste geluksles op de basisschool tot oerdansende volwassenen; een stoet Nederlanders die aan de slag gaat met hun gevoelens, onder professionele begeleiding. Vastgelegd in loeistrak kader, zonder enig commentaar opgediend door regisseur Meijer. Een film die, zo las het lovende rapport van de internationale Idfa-jury, 'wellicht niet de meest flatteuze zijde' van de Nederland toont, maar wel iets belangrijks te zeggen heeft. 'Ik denk dat het gewoon over het Westen gaat. Iederéén heeft z'n kwesties. Dit is wat je ermee doet als je geld hebt. Een klassending. Dat je het je kunt veroorloven om 1.000 euro te besteden aan een leiderschapstraining met paarden. Of zelfs wel iets meer dan duizend euro.'

Eén scène uit *Nu verandert er langzaam iets* kun je rechtstreeks in een museum hangen: de opnamen van mensen die bij het ochtendgloren varkens knuffelen in het stro. Het beeld is bijna bijbels. Dat licht, het Hollandse landschap voorbij de open staldeuren.

Heb je het zelf ook geprobeerd, varkens aaien?

‘Het viel me tegen. Varkens zijn hard, borstelig. Filmisch ziet het er beter uit dan in het echt. Het idee is dat je ze een beetje masseert of aait, dat je door je handen de ademhaling van het dier voelt. Ik wilde graag dieren in de film, ik heb zelf twee honden, niks zo liefdevol als een dier. Ik vond het ook wel het uiterste: dat je dan met je stress bij zo’n varken komt. Maar ik snap het. Als een therapeut zegt: ‘Je bent oké’, kun je nog twijfelen. Die wordt ervoor betaald, het is zijn baan om dat te zeggen. Een varken oordeelt niet. Zegt niet: sorry, jij niet.’

Meijer laat zich interviewen op kantoor, Mint film office, haar productiebedrijf in Rotterdam. Weggestopt in een vleugel van het oude Odeon-theater. Fraaie lichtinval, mintgroene deuren en raamposten. Aan de muur documentaireposters van haar producties, daarop steeds de zakelijke vermelding ‘Een film van mint film office’ – hierover straks meer. Ook aan de muur: Kim Kardashian met haar geweldige bilpartij, in klauterpose, vastgelegd door de Duitse fotograaf en kunstenaar Juergen Teller. ‘Kijk er maar even naar’, zegt Meijer. ‘Iederéén kijkt ernaar.’

Vorige maand postte ze op Instagram een flard van een e-mail van een landelijk nieuwsmedium, waarin het volgende zinnetje stond: weigert Menna nog steeds interviews?

‘Vond iedereen grappig. Het is niet zozeer dat ik interviews heel erg weiger. Het is meer dat ik het niet doe.’ Ze glimlacht. ‘Weigeren voelt zo actief.’

Regisseur Menna Laura Meijer in haar kantoor in Rotterdam. Beeld Daniel Cohen

We kunnen vaststellen dat je in ieder geval niet consequent bent.

‘Nooit geweest ook. Maar is het zo gek? In vrijwel ieder ander vak kan het ook: geen interviews geven. Het is niet om recalcitrant te doen, ook niet uit arrogantie. Mensen overschatten de opwindingspanning: zo spannend is het niet om als maker te praten over je werk. Ze bellen me nog altijd geregeld als er weer eens iets is met bejaardenseks (vanwege haar documentaire 69 liefde seks senior, over liefde en seks op leeftijd). Zo van: wil jij daar iets over zeggen. Maar ik heb daar niks over te zeggen. Ik heb destijds gewoon zes mensen gefilmd die bejaardenseks hadden. Het hele idee dat filmmakers experts zijn over een onderwerp, daar verzet ik me tegen. Een absurd misverstand.’

Midden jaren negentig was Menna Laura Meijer (geboren in Oosterhout, Noord-Brabant) schrijvend journalist, toen een producent haar vroeg waarom ze haar beoogde artikel over Rotterdamse graffiti-sputters eigenlijk niet in film vatte. *Tags* (1997) ging in première op een illegaal dansfeest; nog voor de aftiteling maakte de politie een eind aan de vertoning. En voortaan was Meijer filmmaker. ‘Ik wist écht helemaal niks toen ik begon.’

Girls, haar korte documentaire uit 2003 waarin pubers Kelvin, Vijay en Nasif hun voorkeuren wat betreft meisjes uitspreken (dikke bil!) werd bekroond in binnen- en buitenland. Relaties, seks en man-vrouwverschillen keren vaak terug in haar werk, zo ook in de zevendelige docu-serie *Sexy* (2007) en in de film *Echte mannen* (2008), waarin Meijers Indische vader nog even opduikt. ‘De documentairemaker als lijkenpikker’, kopt *NRC* in 2008, boven een furieuze bespreking (‘irrelevante mooifilmerij’) van Meijers [documentaire *Sweetie*](#). Andere kranten hadden wel lof voor de impressionistisch gefilmde reconstructie van de moord op Maja Bradaric, die in 2003 zonder duidelijk motief werd omgebracht door haar tienervrienden. ‘Alle betrokkenen en nabestaanden die ik aan het woord liet, waren akkoord, ook achteraf. Nederlandse documentaires zijn heel correct. Misschien is dat juist ons kruis: we zijn állemaal integer. Als er ooit eens een Nederlandse Ulrich Seidl zou opstaan (de Oostenrijker die schroomloos tussen fictie en non-fictie pendelt, *red.*), zouden we daar grote moeite mee hebben. Ik zeg tegen al mijn studenten: als mensen je integer noemen, heb je al verloren. (Meijer doceerde aan de Kunstacademie in Breda). Het belangrijkste is je onttrekken aan de verplichting iets te maken wat andere mensen leuk vinden. Je bent er als maker níét om te entertainen.

Wanneer besloot je je naam van je films te halen?

‘Vijf jaar geleden. 69 ging uit op Idfa, best een grote première, in de Grote Zaal in Tuschinski. Ik stond op het podium en dacht: oké, dit is ongeveer het hoogst haalbare als je docu’s maakt. Als je hier níét meer naar hoeft te streven, waar streef je dan naar? Daarna heb ik driekwart jaar in bed gelegen, beetje boeken lezen, plaatjes kijken. Heel erg getwijfeld of ik wel verder wilde met filmen. Oké, wil ik. Maar dan laat ik álles los. Dus geen vragen meer stellen in beeld, geen camerabewegingen, geen toegevoegde muziek – al die dingen weg. En mijn naam van de aftiteling.’

Was dat moeilijk?

Vinden andere mensen het moeilijk?

‘Tuurlijk. Idfa belde: wil je écht niet met je naam erop? We waren dubbel geselecteerd met *Nu verandert er langzaam iets*, in de internationale en Nederlandse competitie. Het staat gek: een rijtje films van regisseurs en dan één film van een kantoor. Begrijp ik. Misschien kom ik er ooit op terug, maar voorlopig niet. Het zijn films van Mint film office. En ik speel geen verstoppertje: als je op Google kijkt, zie je gewoon mijn naam. Het biedt een ander perspectief. Waarom vinden we zo'n naam zo belangrijk? Wat gebeurt er als je het loslaat? Ik ben niet de film.’

Menna Laura Meijer. Beeld Daniel Cohen

Bij *Nu verandert er langzaam iets* raakte ik op driekwart even verzadigd. Al die mensen die zeggen dat je naar je voeten moet ademen, of in je kracht moet staan.

‘Snap ik. Waarom duurt het zo lang? Heb ik geen echt antwoord op. Op een gegeven moment dacht ik: hij is klaar. En de omroep zei: als jij dat zegt, is het zo. Die positie heb ik. Als de NRCV of Avrotros met mij in zee gaan denken ze niet: o, dat wordt vast iets gewoons.’

De documentaire verkeert in een totale uitverkoop, momenteel. We verkopen een gevoel van identificatie, verpakt in een dramatische ontwikkeling. Allemaal fictief, geconstrueerd. Het zelf kijken, zelf nadenken wordt uit die films gehaald. Waarom? Omdat ze willen dat je blijft kijken. Ik wil kijkers nooit irriteren, maar ze moeten wel voldoende tijd hebben om verschillende fasen van kijken te doorlopen. *Nu verandert er langzaam iets* gaat ook over de schaal, over de omvang van die coaching-industrie. Het feit dat mensen heel veel geld verdienen aan jouw specifieke onzekerheid, aan je angsten, verlangens en dromen.’

In de met een Oscar bekroonde documentaire *Free Solo* zegt klimmer Alex Honnold dat geluk geen doel is in zijn leven.

‘Niet gezien, want ik vind dat klimmen heel eng. Maar ik snap dat goed. Die zoektocht naar geluk is in de kern altijd verloren. Ik zeg vaak tegen mijn kinderen: het leven is in de basis kut, dus alles wat daarboven zit, is een goede dag. Ik heb vier dochters.’

Hebben die op school geleerd hun geluiskoffer in te delen, zoals de kinderen in je film?

‘O, dat zou ik heel naar vinden. Nee, gelukkig niet. Weet je, in de

groot zwak voor dat gevoel. Maar misschien heb ik makkelijk praten. Ik ben eigenlijk altijd gelukkig. Ook zonder varkens, ja.'

HEEL VEEL COACHES

Het aantal hulp-'coaches' in ons land is explosief gestegen, berichtte *de Volkskrant* op 11 maart onder de kop '[Iedereen zijn eigen coach](#)'. Precies het onderwerp van *Nu verandert er langzaam iets/Now Something Is Slowly Changing*, de op de vorige editie van documentairefestival Idfa bekroonde Nederlandse documentaire van Mint film office. De film reist nu langs internationale festivals, onder meer in de Verenigde Staten, Brazilië, Indonesië, Oekraïne en Kroatië.

RECENSIE NU VERANDERT ER LANGZAAM IETS ★★★★★☆

Nu verandert er langzaam iets is tegelijkertijd een intrigerende spiegel en subliem tijdsdocument van Nederland anno 2019, waarin Meijer de Nederlanders ontmaskert als een werklustig volkje dat maar moeilijk zijn gevoelens laat zien. [Lees hier de hele recensie.](#)

*U kon dit artikel lezen omdat u een **ABONNEMENT** hebt op de Volkskrant*

MEER OVER MENNA LAURA MEIJER KUNST, CULTUUR EN ENTERTAINMENT KUNST EN ENTERTAINMENT CINEMA HUMAN INTEREST BOR BEEKMAN

BLADCADEAU
Het leukste cadeau op afstand

Nu gratis bezorgd tot 1 maart

Met Bladcadeau verras je iemand met haar/zijn favoriete tijdschrift.

Bestel hier

Al vanaf € 5,-

The advertisement features two 'Bladcadeau' gift boxes. One is white with a colorful pattern and the other is red with a white pattern. The text is in a mix of bold sans-serif and elegant script fonts. A red heart icon is placed above the text 'Nu gratis bezorgd tot 1 maart'.

Mensen